

Pregledni naučni članak

Primljen 07.03.2017.

Odobren 07.07.2017.

**ZAJEDNICA SRPSKIH OPŠTINA
KAO SREDNJI NIVO UPRAVNE VLASTI
NA KOSOVU I METOHIJI
U SKLADU SA BRISELSKIM SPORAZUMOM**

U ovom radu, autor se bavi pravnim položajem, nadležnostima i organizacijom Zajednice srpskih opština u skladu sa rešenjima koja su predviđena postignutim dogovorima u okviru briselskih pregovora između Beograda i Prištine. Ova tema do sada nije obrađivana od strane stručne javnosti, jer proces formiranja Zajednice još nije započet u punom obimu. Ipak, ova tema je od velikog značaja, kako za stručnu, tako i za opštu javnost, zbog njene praktične implikacije kada je u pitanju rešavanje najvećeg i najstarijeg političkog i nacionalnog pitanja u našoj zemlji.

Autor rada se detaljno bavi pravnim karakterom Zajednice srpskih opština, njenim ovlašćenjima koja su predmet sporova, ali i predviđenom organizacijom organa u skladu sa postignutim dogovorima, sa posebnim osvrtom na određene nedoumice koje se pojavljuju prilikom komparativne analize pravnih propisa i postignutih dogovora.

Ključne reči: *Zajednica srpskih opština, Briselski sporazum, Privremene institucije samouprave u Prištini, autonomija, decentralizacija*

* Igor Simić, student treće godine doktorskih studija prava Pravnog fakulteta Univerziteta u Prištini sa privremenim sedištem u Kosovskoj Mitrovici, Srbija, igorsimickm@gmail.com

1. Uvod

U cilju normalizacije odnosa između Srba i Albanaca, odnosno organa Republike Srbije i Privremenih institucija samouprave u Prištini¹ (u daljem tekstu PIS) 2011. godine, pod okriljem Evropske unije, započet je proces pregovora političkih predstavnika dveju strana. Indirektan rezultat ovih pregovora je i nastavak na putu evropskih integracija Republike Srbije, ali i PIS.

Prva faza pregovora je trajala do sredine 2012. godine. U toj fazi, pregovarači su se bavili tehničkim pitanjima i često nisu bili u mogućnosti da svoje dogovore implementiraju, jer su se isti ticali i određenih pitanja koja se tiču statusa Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija.

Krajem 2012. godine počinju pregovori na visokom nivou. U ime Republike Srbije, pregovore je vodio predsednik Vlade Republike Srbije Ivica Dačić, u ime PIS predsednik Vlade Hašim Tači, a u ime Evropske unije, kao garanta sporazuma, predstavnica Evropske unije, Ketrin Ešton.

Kao rezultat pregovora, aprila 2013. godine potpisan je Prvi sporazum o normalizaciji odnosa Beograda i Prištine, tzv. Briselski sporazum, kojim se definišu osnovni principi rešavanja određenih pitanja od interesa za obe strane.

Kao najznačajnije pitanje za srpski narod na Kosovu i Metohiji, ali i za Republiku Srbiju, definisano je osnivanje Zajednice² opština sa srpskom većinom na Kosovu i Metohiji, odnosno Zajednice srpskih opština, koju će činiti deset opština sa srpskom većinom, od ukupno trideset osam, koliko ih postoji.

Pravni položaj Zajednice srpskih opština i njena ovlašćenja, iako su jasno navedena u pomenutom sporazumu, i dalje su tačka sporenja obeju strana.

U ovom radu biće analizirani postojeći sporazumi koji se tiču pravnog položaja Zajednice srpskih opština, nadležnosti u smislu upravne autonomije Srba na Kosovu i Metohiji i organizacija same Zajednice.

2. Pravni položaj Zajednice srpskih opština

Pregovori Beograda i Prištine, pod pokroviteljstvom Evropske unije, vođeni su po principu dvostrukog koloseka. Sa jedne strane, u relativno stalnom zasedanju, pregovori su vođeni od strane tehničkih, ekspertskih timova, koji su se odnosili na tehnička i stručna pitanja koja su imala za cilj pripremu sastanaka

¹ Ovaj termin je u upotrebi od strane zvaničnih organa vlasti Republike Srbije, kojim se definišu institucije tzv. Republike Kosovo, čiju jednostrano proglašenu nezavisnost Republika Srbija ne prihvata, niti je ona kao takva prihvaćena od strane Ujedinjenih nacija.

² U samom sporazumu koristi se dvojak naziv, Zajednica I Asocijacija. Srpska strana koristi termin Zajednica, albanska strana I međunarodni predstavnici koriste termin Asocijacija, povezujući je sa postojećom Asocijacijom kosovskih opština koja ima trivijalan značaj ako se govori o ovlašćenjima.

visokih delegacija. Na drugoj strani, sastanci visokih delegacija su se vodili oko pitanja koja su se indirektno ili direktno ticala određenih statusnih pitanja.

Nakon višemesečnih pregovora, konačno je postignut Prvi sporazum o principima koji reguliše normalizaciju odnosa Beograda i Prištine³ (u daljem tekstu Prvi sporazum). U tački 1. tog sporazuma definisano je uspostavljanje Zajednice/Asocijacije opština sa srpskom većinom na Kosovu, koja će kao telo omogućiti prijem i drugih opština na Kosovu, ukoliko se u tome saglase ostale opštine članice.

Istim sporazumom definisano je da će najviši pravni akt Zajednice biti statut, da se ona može raspustiti samo većinskom odlukom njenih članica, ali i da će se njen položaj pravno garantovati postojećim zakonom i ustavnim zakonom. U ovom sporazumu koji definiše položaj Zajednice srpskih opština, ostalo je nedefinisano da li se radi o aktima koji su deo kosovskog, srpskog ili oba zakonodavna okvira. Ovo pojašnjenje dobili smo tek sa dogovorom koji je postignut avgusta 2015. godine pod nazivom Asocijacija/Zajednica opština sa većinskim srpskim stanovništvom na Kosovu – Opšte odredbe i ključni elementi⁴ (Drugi sporazum). Drugim sporazumom, koji se poziva na onaj koji mu je prethodio, jasno se kaže da se Zajednica srpskih opština osniva u skladu sa Prvim sporazumom, Zakonom o ratifikaciji Prvog sporazuma⁵ i zakonom Kosova. Ostaje nepoznato na koji se konkretno kosovski zakon odnosi ova formulacija. Tumačenja su da je ova formulacija potvrda pravnog položaja Zajednice srpskih opština, tj. njeno definisanje kao deo pravnog sistema PIS.

Iako je ovaj sporazum trebao da ubrza i olakša formiranje Zajednice srpskih opština, to se nije dogodilo, jer je Vlada PIS iznela argument da je potrebno da tzv. Ustavni sud Kosova da svoje mišljenje o ovom pitanju. Ovo telo je krajem 2015. godine donelo odluku kojom je delimično potvrdilo ustavnost ovog akta, uz zahtev da se u određenim delovima koji se odnose na oblasti jednakosti građana, prava i slobode, i prava zajednica i njihovih pripadnika, mora voditi računa da statut Zajednice srpskih opština mora naći kompromisno rešenje kada su u pitanju razlike između postojećih zakonskih rešenja i onih koji su definisani sporazumima koji se odnose na uspostavljanje Zajednice srpskih opština.

Ono što je od izuzetnog značaja za ovo pitanje jeste pravna priroda Prvog sporazuma o principima koji regulišu normalizaciju odnosa. Takozvani Ustav PIS u članu 19. stav 2. jasno kaže da ratifikovani međunarodni sporazumi i obavezna načela međunarodnog prava imaju premoć nad zakonima tzv. Republike Kosovo. Imajući na umu da su političari kosovskih Albanaca nakon potpisivanja

³ Prvi sporazum o principima koji regulišu normalizaciju odnosa, Kancelarija za Kosovo i Metohiju, <http://kim.gov.rs/p03.php> (1.12.2016).

⁴ Asocijacija/Zajednica opština sa većinskim srpskim stanovništvom na Kosovu – Opšte odredbe i ključni elementi, Kancelarija za Kosovo i Metohiju, <http://kim.gov.rs/p17.php> (1.12.2016)

⁵ Misli se na Zakon o ratifikaciji prvog međunarodnog sporazuma principa koji uređuju normalizaciju odnosa PIS i Republike Srbije, br. 04/L-199, 2013.

Prvog sporazuma, želeli da njegovom ratifikacijom u Skupštini, ostvare političke poene, predstavljajući ovaj sporazum kao direktno priznanje jednostrano proglašene nezavisnosti od strane vlasti Republike Srbije, te su Prvi sporazum usvojili u Skupštini Kosova sa kvalifikovanom većinom⁶. Na taj način, oni su ovaj sporazum, saglasno svom tzv. Ustavu, uzdigli iznad domicilnog pravnog sistema, pa i samog Ustava. Ovaj podatak je sasvim dovoljan da se dovede u pitanje pravo ovog tela da odlučuje o međunarodnom aktu, kako ga PIS tumače.

Evropska povelja o lokalnoj samoupravi⁷, kao međunarodni akt koji je inkorporiran u Zakon o lokalnoj samoupravi PIS⁸, takođe u svom članu 31. navodi: U cilju zaštite i promovisanja zajedničkih interesa, opštine mogu osnivati i pripadati udruženjima koja rade u skladu sa zakonom.

Kada je u pitanju pravni položaj same Zajednice i njenih zaposlenih, Drugi sporazum definiše pravni subjektivitet Zajednice kao institucije unutar institucionalnog okvira Kosova, a zaposleni će imati status lica zaposlenih u državnoj upravi.

Unutrašnje uređenje Zajednice srpskih opština detaljnije će definisati njen statut. Izrada statuta Planom primene sporazuma o normalizaciji odnosa Beograda i Prištine, poverena je Upravljačkom timu za formiranje Zajednice srpskih opština koji je sačinjen od četiri predstavnika, iz četiri opštine⁹ sa srpskom većinom, koje se nalaze na severu Kosova i Metohije. Istim aktom, definisano je da će Upravljački tim biti odgovoran za preduzimanje ostalih radnji, poput obezbeđivanja infrastrukture, selekcije kadrova, ali i vršenja drugih poslova, usmerenih, pre svega, ka koordinaciji rada opština sa severa i PIS.

Istim sporazumom definisano je da će Upravljački tim biti raspušten nakon verifikacije mandata odbornicima novih opština na severu Kosova i Metohije, na osnovu rezultata lokalnih izbora po kosovskom pravnom okviru. Upravljački tim ni nakon četiri godine nije raspušten, jer process izrade statuta nije ni započet.

Statut do današnjeg dana nije izrađen, pa se postavlja pitanje svrishodnosti postojanja Upravljačkog tima koji i dalje formalno postoji, odnosno nije raspušten.

Na osnovu svega što je izneto u prethodnom delu rada, a na osnovu poznatih činjenica, može se zaključiti da će Zajednica srpskih opština kao institucija biti deo pravnog sistema PIS, a na osnovu sporazuma koji u pravnom okviru PIS ima status međunarodnog akta veće pravne snage od domicilnih pravnih akata koji regulišu rad institucija.

Pravno gledano, postoji mogućnost da Republika Srbija, donošenjem ustavnog zakona u skladu sa definisanjem suštinske autonomije Kosova i Metohije (koja je još uvek nerazrađena ideja Ustava Srbije¹⁰ iz 2006. godine), da svoj pravni subjektivitet Zajednici srpskih opština.

⁶ Sporazum je ratifikovan sa 84 glasa „ZA“, od ukupno 120 poslanika.

⁷ Evropska povelja o lokalnoj samoupravi, Savet Evrope, ETC No. 122, 1985.

⁸ Zakon o lokalnoj samoupravi PIS, br. 03-L-040, 2008.

⁹ Kosovska Mitrovica, Zvečan, Zubin Potok i Leposavić.

¹⁰ Ustav Republike Srbije, *Službeni glasnik RS*, br. 98/2006.

3. Nadležnosti Zajednice srpskih opština

Ono što čini funkcionalnost, snagu i autonomiju određene institucije jesu njene nadležnosti. Evropska povelja o lokalnoj samoupravi ukazuje na značaj decentralizacije organa državne uprave i lokalne samouprave. Štaviše, veliki broj teoretičara se slaže da je odnos organa državne uprave prema pitanju decentralizacije, odnos prema demokratiji u jednom društvu.

Decentralizacijom i dekoncentracijom organa državne uprave, nivo odlučivanja se približava građanima, a samim tim se i građani uključuju u proces donošenja odluka. Ovim se razvija partnerski odnos, ali i osećaj odgovornosti građana kada je u pitanju rešavanje određenih pitanja.

Usled etničkih sukoba koji traju duže od veka, poverenje Albanaca i Srba je na nezavidnom nivou. Briselskim sporazumom dogovoreno formiranje Zajednice srpskih opština značilo je integraciju Srba u kosovski pravni sistem, ali i očuvanje autonomije srpskog naroda i njihovo institucionalno povezivanje. Naizgled kompromisno rešenje, koje je trebalo pomiriti zahteve Srba i Albanaca, za sada je mrtvo slovo na papiru.

Na osnovu potpisanih sporazuma¹¹, dogovoreno je da će Zajednica srpskih opština kao institucija imati ovlašćenja, odnosno puni nadzor u oblastima: obrazovanja, zdravstva, urbanog i ruralnog planiranja i ekonomskog razvoja.

Pored navedenog, Zajednica će imati značajnu ulogu u jačanju demokratije, unapređenja situacije za povratak raseljenih lica, sprovođenje, koordinisanje i omogućavanje istraživačkih i razvojnih aktivnosti, zastupanje opština članica pred centralnim organima PIS, sklapanje ugovora sa drugim udruženjima opština, predstavljanje interesa srpske zajednice pred centralnim institucijama, pravo predlaganja izmena propisa neophodnih za rad Zajednice, pravo na pokretanje ili učestvovanje u sudskim procesima protiv svih akata ili odluka svake institucije koje utiču na obavljanje nadležnosti Zajednice, pravo predlaganja regionalnog komandanta policije za region četiri severne opštine i pravo predlaganja predstavnika u centralnim organima PIS.

Navedene nadležnosti, i pored jasnog definisanja postignutim sporazumima, i dalje su tačka sporenja Beograda i Prištine. PIS i dalje tvrde kako Zajednica srpskih opština neće imati izvršna ovlašćenja, te da termin „puni nadzor“ označava mogućnost da organi Zajednice srpskih opština imaju uvid u rad organa opština članica, ali ne i intervenisanja u cilju unapređenja i kontrole rada ovih organa.

Sa druge strane, pregovarački tim Beograda, ali i Srbi na Kosovu i Metohiji, smatraju da termin „puni nadzor“ označava pravo na potpunu kontrolu, organizaciju rada, upravljanje, definisanje kratkoročnih i dugoročnih ciljeva, odnosno nadležnost u punom obimu.

U Drugom sporazumu se ističe i mogućnost da Zajednica srpskih opština može dobiti određene nadležnosti koje će na nju preneti centralne institucije

¹¹ Prvi i Drugi sporazum.

PIS. Ono što je nedorečeno u ovoj situaciji jeste prenos nadležnosti od strane opština koje će činiti Zajednicu na nju. Tu se pre svega misli na ovlašćenje koje se odnosi na obrazovanje (ono što je najznačajnije jeste pravo na upravljanje Univerzitetom u Prištini sa privremenim sedištem u Kosovskoj Mitrovici, koji je deo visokoškolskih ustanova u obrazovnom sistemu Republike Srbije, koje Zakon o lokalnoj samoupravi daje opštini Severna Mitrovica) i pravo na upravljanje zdravstvenim sistemom (kao i u slučaju obrazovanja, ovde se pitanje odnosi pre svega na pravo upravljanja KBC Kosovska Mitrovica koji je deo zdravstvenog sistema Republike Srbije).

Autonomija određene institucije direktno je proporcionalna njenoj ekonomskoj autonomiji. Radi uspešnog obavljanja poslova iz svoje nadležnosti, Drugim sporazumom koji se odnosi na opšte odredbe o Zajednici srpskih opština, definisano je da se ona finansira iz priloga članica (opština), sopstvenih prihoda (na osnovu prava svojine nad pokretnim i nepokretnim stvarima, prihoda njenih preduzeća i naplate usluga), transfera centralnih organa vlasti (PIS), priloga, bespovratnih zajmova, donacija, kao i preko finansijske podrške drugih asocijacija i organizacija, kako lokalnih tako i međunarodnih, kao i preko organa Republike Srbije.

Postignutim dogovorima Asocijacija/Zajednica je izuzeta od plaćanja carina i poreza u realizaciji svojih ciljeva, po istoj osnovi kao i opštine članice.

Ovim nadležnostima, koliko god politički predstavnici Albanaca svojim izjavama pokušavali da to ospore, praktično se u pravni život PIS uvodi srednji nivo vlasti koji se nalazi između lokalnih i centralnih institucija. Istovremeno, Srbi na Kosovu i Metohiji dobijaju instituciju u kojoj će moći da ostvare svoja pojedinačna i kolektivna prava, bez straha od majorizacije i diskriminacije, uz punu odgovornost za svoj razvoj u ekonomskom, obrazovnom, zdravstvenom i drugom smislu.

Ono što je ostalo kao nerešeno pitanje u ovom trenutku, i na osnovu postojećih sporazuma, jeste položaj Srba i drugih nealbanaca koji ne žive u deset opština sa srpskom većinom koje će činiti buduću Zajednicu srpskih opština. Da li će i oni imati pravo zaštite i mogućnost uživanja određenih prava koje im Zajednica srpskih opština može pružiti, ostaje da se vidi nakon što ona bude formirana. Isto tako, postavlja se pitanje, da li će i Albanci koji žive na teritoriji opština koje će biti deo Zajednice moći da ostvare određena prava, ili će, kao što je tzv. Ustavni sud Kosova ukazao, biti diskriminirani, jer se sporazumima naglašava „srpski“ karakter ove institucije.

Treba naglasiti da je strah od majorizacije prisutan ne samo kod Srba na Kosovu i Metohiji, gde je i dalje stanje zamrznutog konflikta, već i kod svih etničkih grupa koje su manjinske u određenom društvu. Pored toga, etnički motivisani napadi na Srbe, koji se najčešće dešavaju u sredinama južno od reke Ibar, gde Srbi uglavnom žive u ruralnim sredinama, za rezultat imaju etnički čist prostor, nastanjen Albancima.

Autonomija koja se garantuje kroz Zajednicu srpskih opština u ovom trenutku daje nadu preostalim Srbima, pre svega južno od reke Ibar, da će imati mehanizam zaštite svojih kolektivnih i individualnih prava, na osnovu kojih će moći da sami organizuju svoj život, ali ne nauštrb većinskog, albanskog stanovništva.

4. Organi Zajednice srpskih opština

Primer za definisanje organa Zajednice srpskih opština dala je Asocijacija kosovskih opština koja je uspostavljena po principu slobodnog udruživanja opština, a na osnovu Prvog sporazuma, tačnije tačke 3. ovog sporazuma.

Drugi sporazum je jasno definisao da će Zajednica srpskih opština kao svoje organe imati:

- Skupštinu, kao vrhovni organ (koju čine predstavnici izabrani od strane skupština opština članica iz reda izabranih odbornika) sa pravom izbora predsednika i potpredsednika Zajednice iz reda odbornika i gradonačelnika opština članica, usvajanja, izmene i dopune statuta, poslovnika o radu, i drugih akata, poput uredbi ili administrativnih odluka u skladu sa statutom i svojim ciljevima;
- Predsednika, koji predstavlja Zajednicu pred institucijama PIS, ali i van Kosova. U radu mu pomaže potpredsednik, koga takođe bira Skupština Zajednice po istom pravilu kao i predsednika;
- Savet, koji ima savetodavnu ulogu, i koji može imati najviše trideset članova, koji moraju biti stanovnici opština članica Zajednice;
- Odbor, koji ima sedam članova, koje bira Skupština Zajednice, a koji moraju biti stanovnici opština članica Zajednice. Oni se biraju za rukovođenje određenim oblastima u sklopu nadležnosti Zajednice. Njima u radu stručnu pomoć pružaju Profesionalni kolegijumi koji su sastavljeni od stručnjaka odgovarajućih oblasti. Koliko će Profesionalnih kolegijuma biti i kakav će odnos oni imati sa članovima odbora i drugim organima Zajednice srpskih opština Drugi sporazum nije definisao, već to ostavlja da definiše statut;
- Administracija, na čijem čelu je šef, koga postavlja Odbor, kome podnosi izveštaj o radu. Šef administracije upravlja zaposlenima, koji po sporazumu imaju prava kakva imaju zaposleni po Zakonu o radu¹² i Zakonu o državnoj administraciji¹³. Ovim rešenjem, sporazum daje mogućnost opštinama članicama da određeni broj svojih zaposlenih upute na rad u organe Zajednice srpskih opština u sprovođenju njenih ciljeva; i
- Kancelariju za žalbe, koja će imati mandat da se bavi žalbama u vezi sa ciljevima Zajednice srpskih opština.

¹² Zakon o radu PIS, br. 03/L-22, 2010.

¹³ Zakon o državnoj administraciji PIS; br. 03/L-189, 2010.

Ovakva organizaciona struktura, uz ovlašćenja koja su dogovorena, kao i kolektivna prava Srba koja garantuju domaći pravni propisi, daju prostor za institucionalnu zaštitu kojom će se garantovati opstanak i ostanak Srba na Kosovu i Metohiji.

Dosadašnje ponašanje političkih predstavnika kosovskih Albanaca jasno pokazuje nameru da se dogovoreno ne poštuje, odnosno nameru da se predviđene nadležnosti obesmisle. Ostaje da vidimo da li će se to i dogoditi. Ono što je nesumnjivo, jeste stav Srba i Vlade Srbije da se neće dozvoliti obesmišljavanje postignutih sporazuma.

5. Zaključak

Zajednica srpskih opština je briselskim dogovorima definisana kao institucionalni mehanizam zaštite kolektivnih i individualnih prava Srba i drugih nealbanaca na Kosovu i Metohiji, koji će *de facto*, ovlašćenjima koja su predviđena briselskim sporazumima biti srednji nivo vlasti između opština i centralnih institucija u Prištini. Jasno je da će se delovanje Zajednice srpskih opština pravno odvijati u okviru pravnog okvira PIS, osim u slučaju da se odgovarajućim izmenama Ustava Srbije, ova institucija ne definiše kao institucija srpskog naroda na Kosovu i Metohiji, a kao potencijalni deo rešenja koje Ustav Srbije definiše pojmom "suštinske autonomije", čime bi se njen rad odvijao po principu dvojnog suvereniteta.

Predviđenim rešenjima, Zajednica srpskih opština će imati upravni aparat koji će se kroz puni nadzor starati o upravnim pitanjima koja su od vitalnog značaja za ostanak i opstanak prevashodno nealbanaca na Kosovu i Metohiji.

Od trenutka kada je u Briselu dogovoreno osnivanje Zajednice srpskih opština, opozicija u Prištini i albanska javnost su snažno odbijali da implementiraju dogovor o Zajednici. Štaviše, iako su vodeće političke partije imale dvoćetinsku većinu u tzv. Skupštini Kosova, slabašna opozicija je uspevala da radikalnim metodama onemogući početak rasprave o Zajednici. Bojazan kosovskih Albanaca je mogućnost da Zajednica preraste u entitet ili republiku unutar pravnog sistema na Kosovu i Metohiji. Počev od osnovnog akta, kojim se definiše Zajednica srpskih opština, a to je statut, očigledna je nepodudarnost sa Republikom Srpskom, čiji je pravni poredak ustanovljen Ustavom Republike Srpske¹⁴, pa do nepostojanja mogućnosti za zakonodavno delovanje i ostalo.

Sa druge strane, problem kada je u pitanju teritorijalna nadležnost Zajednice jeste i razuđenost teritorija. Osim četiri opštine na severu Kosova i Metohije,

¹⁴ Ustav Republike Srpske, *Službeni glasnik Republike Srpske*, broj 21/92 – prečišćen tekst, 28/94, 8/96, 13/96, 15/96, 16/96, 21/96, 21/02, 26/02, 30/02, 31/02, 69/02, 31/03, 98/03, 115/05, 117/05).

ostale opštine nisu međusobno teritorijalno povezane, već predstavljaju individualne opštine, sa odlikama enklava.

Ovaj okvir ipak daje mogućnost da se, pre svega, sprečavanjem izmena bilo kog dela sporazuma nauštrb ovlašćenja Zajednice srpskih opština, i uspostavljanjem organa sa kvalitetnim kadrovskim rešenjima, stvara institucija koja će sprečiti iseljavanje Srba sa Kosova i Metohije.

Treba naglasiti da je, u ovom trenutku, interesovanje predstavnika međunarodnih činilaca naklonjeno formiranju Zajednice. Štaviše, njihove izjave govore o obavezi Prištine da ispuni obaveze iz briselskih sporazuma koji se tiču formiranja Zajednice srpskih opština. Nažalost reakcije albanskih političkih predstavnika na ove zahteve su na nivou ignorisanja.

Ovakva situacija ide u prilog diplomatskim aktivnostima Vlade Republike Srbije, kako bi se, posle nebrojeno probijenih rokova, formirala Zajednica kojom će Srbi na Kosovu i Metohiji postati važan politički činilac, sa određenom autonomijom u oblastima zdravstvene zaštite, obrazovanja, ekonomskog razvoja, urbanog i ruralnog planiranja, ali i u drugim oblastima koje će na nju biti prenete, a u ovom trenutku su u nadležnosti pojedinačnih opština, a što će imati pozitivne implikacije na život Srba na Kosovu i Metohiji u narednom periodu.

Literatura

- Asocijacija/Zajednica opština sa većinskim srpskim stanovništvom na Kosovu – Opšte odredbe i ključni elementi, Kancelarija za Kosovo i Metohiju, <http://kim.gov.rs/p17.php> (1.12.2016)
- Evropska povelja o lokalnoj samoupravi, Savet Evrope, ETC No. 122, 1985.
- Presuda u predmetu KO 130/15, Ustavni sud Kosova, http://www.gjk_ks.org/repository/docs/gjk_ko_130_15_srb.pdf, (15.1.2017).
- Prvi sporazum o principima koji regulišu normalizaciju odnosa, Kancelarija za Kosovo i Metohiju, <http://kim.gov.rs/p03.php> (1.12.2016).
- Ustav Republike Srbije, *Službeni glasnik RS*, br. 98/2006.
- Ustav Republike Srpske, *Službeni glasnik Republike Srpske*, broj 21/92 – prečišćen tekst, 28/94, 8/96, 13/96, 15/96, 16/96, 21/96, 21/02, 26/02, 30/02, 31/02, 69/02, 31/03, 98/03, 115/05, 117/05)
- Zakon o državnoj administraciji PIS; br. 03/L-189.
- Zakon o lokalnoj samoupravi PIS, br. 03-L-040, 2008.
- Zakon o radu PIS, br.03/L-22, 2010.
- Zakon o ratifikaciji prvog međunarodnog sporazuma principa koji uređuju normalizaciju odnosa PIS i Republike Srbije, br. 04/L-199, 2013.

IGOR SIMIĆ, PHD STUDENT

Faculty of Law, University of Priština with a temporary seat in Kosovska Mitrovica

COMMUNITY OF SERBIAN MUNICIPALITIES AS THE MIDDLE LEVEL ADMINISTRATIVE AUTHORITY IN KOSOVO AND METOHIJA IN ACCORDANCE WITH THE BRUSSELS AGREEMENT

In this paper, the author elaborates the legal framework, competencies, and structure of the Community of Serbian Municipalities in accordance with the agreements reached as part of the Brussels negotiations between Belgrade and Pristina. This topic has not so far been elaborated on behalf of the professional public, since the process of establishing the Community of Serbian Municipalities has not commenced yet in its full scale. Still, this topic is of significant importance to the professional and general public due to its practical implications in terms of solving the largest and oldest political and national dispute in our country.

The author conducts a detailed analysis of the legal characteristic of the Community of Serbian Municipalities, its contentious competencies, but also the foreseen structure of its bodies in accordance with the reached agreements, with a special emphasis on certain dilemmas arising during a comparative analysis of the legislation and deals reached.

Keywords: *Community of Serbian Municipalities, Brussels Agreement, Temporary Institutions of Self-government in Pristina, autonomy, decentralization*